

Austatud aukonsul Verni Loodmaa, head külalised

Tartu on linn, millega on soomlased olnud seotud aastasadu. Juba esimesest Tartu ülikooli tudengite matriklist leiame viis soome nime. Kultuuri- ja ühiskonnategelased ning teadlased on liikunud kahe maa vahet juba siis, kui see oli praegusest oluliselt vaevalisem.

Just nimelt Tartus, esimesel laulupeol tuli esitusele Mu Isamaa, *Maamme-laulu*, mis hiljem kujunes mõlema riigi hümniks. Samuti on meie rahvuseeposte Kalevala ja Kalevipoja teed ristunud Tartus, kus Elias Lönnroth peatus Faelmanni juures. Soome riiklik iseseisvus kinnitati ka Tartus ehk Tartu rahulepingus aastal 1920 mõni kuud hiljem kui sõlmiti Eesti Tartu rahuleping.

Aastasadu on Tartu olnud kultuuri häll. Siiski polnud ülikooli vormimine rahvusülikooliks äsja iseseisvunud Eestis kerge. Oli loomulik, et Tartusse kutsuti just soomlasi, esimeste hulgas läänemeresoome keelte professor Lauri Kettunen. Väärrib tähelepanu, et soomlased hakkasid väga kiiresti loenguid pidama eesti keeles.

Tänavu sügisel avab Tartus ukсед uus ja uhke Eesti Rahva muuseum. Ka see on olnud seotud Soomega. Pärast Eesti iseseisvumist oli muuseumi esimeseks direktoriks soomlane Ilmari Manninen, tehes seda tööd ligemale kümme aastat.

Ka meie rahvuslühürrik Eino Leino oli Tartus tuttav figuur. 1921. aasta Tartu päevalehe Postimees esiküljel avaldatud artiklis pakkus Leino välja mõtte, et me peaksime õppima teineteise keelt emakeele õppe osana ühe tund nädalas. Ehk oli ta oma ajast ees, kui nüüd on pealinnade vahele sündinud argipäevane kontakt ja mõlemad keeled kõlavad pidevalt mõlemal maal.

Tihedad sidemed lõikas läbi Eesti okupeerimine. Kontrast oli räige, varasem avatud teadus- ja kultuurimaailm sulgus. Lennuväljabaasi tõttu muutus Tartu välismaalaste jaoks suletud linnaks. Sestap on president Urho Kaleva Kekkoneni aastal 1964 tehtud visiit Tartusse ja tema eesti keeles peetud kõne saavutanud pea müütilise tähtsuse.

Eesti taasiseseisvumise järel rajas Soome suursaatkond oma tegevuspunkti Tartusse 1992. aastal. Oma alguses vormis muutus see mittevajalikuks pärast viisavabaduse kehtestamist ning Eesti ELi liikmestaatust. Alates 2005ndast aastast oli aukonsulina kümne aasta jooksul Toivo Kabanen.

Möödunud sajandi algupoolel oli sidemete ja suhete kese teaduses ja kultuuris. Esimene aukonsul Oskar Rütli oli tähelepanuväärne soome-eesti kultuuri ja teaduse metseen. Teaduse ja kultuuri sidemed Tartuga on praegugi tugevad: siin on Soome instituudi tegevuspunkt, Tampere maja, Inkeri maja ja soome kool. Siin on aktiivseid soomlastest tudengeid ja Põhjamaade ministrite nõukogu esindus.

Seda võrgustikku soovisime tugevdada asjatundjaga majanduse ja ühiskondlike suhete valdkonnast. Verni Loodmaa on edukas ettevõtja ja ühiskondlikult aktiivne, kelle tuntuks on kandunud kaugemalegi. Majandus on heaolu aluseks.

Head kuulajad,

Meil on palju õppida teaduse ja kultuuri tihedast läbikäimisest möödunud sajandi algusest. Sama ühtsuse mõtet tuleb juurutada majandusellu. Koos meid on rohkem, olles teineteisele partnerid.

Kaubavahetus ja omavaheline läbikäimine on kasvanud sellistesse mõõtmetesse, mida Oskar Rütli ega Alfred Kõva ajal ei osatud ehk ettegi kujutada. Aukonsuli ülesanded on muutunud. Aukonsulilt nõutakse head oskusteavet majanduse valdkonnas, eriti ärielu tundmist, kuna tänapäeval on peaaegu majanduslikul koostööl ja võrgustumisel. See on partnerluse parim aluspõhi ja uute võimaluste leidmise võti. Soome kohalolek Tartus saab nüüdsest veel ühe uhke mõõtme.

Austatud aukonsul, hea Verni,

Nende sõnadega soovin tänada Sind selle eest, et oled nüüdsest kaasategev Soome tiimis, Team Finlandis. Tahan soovida Sulle kõige paremat edu Soome aukonsuli ülesannete täitmisel.